

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, ismiš nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vatikan in Pruska.

Vatikanski politiki je težko slediti. Tudi v drugih državah niso očitni zunanje-politični smotri in nameni, vsekako pa jih je lažje spoznati, nego se morejo spoznati nameni vatikanske diplomacije.

Sedaj poročajo razni dobro poučeni in verodostojni listi o važnem preobratu, ki se je zgodil v vatikanski politiki. Stvar je velikega pomena, a ker nimamo svoje sode o njej, hočemo rekapitulirati, kar pišejo dotični listi. Prej ali slej se že pokaže, v koliko so bila ta naznanila utemeljena.

Vatikan je dotlej stal vedno na strani Francije. To je bila zasluga kardinala Rampolla, ki je z vsemi svojimi močmi delal proti protestantski Nemčiji in vedno sanjal o nje izoliranju. In sanjal je morda tudi še o čem drugem, kar bi ne bilo na škodo moči in veljavi katoliške cerkve.

Rampolla ni imel lahkega stališča. Duhovniki, ki imajo kaj vpliva v Vatikanu, niso prijatelji Francije in sicer zategadelj ne, ker je Francija republika, ker je temelj vsega njenega političnega in državnega življenja ljudska suvereniteta, a duhovniška nadvlada nad državami in narodi je samo mogoča na podstavi cerkvene avtoritete.

Vzlic temu nasprotju pa je znal kardinal Rampolla dolgo let vzdrževati najtesnejšo zvezo mej Vatikanom in Francijo in je celo pridobil papeža, da je francoskim katoličanom ukazal, naj se sprijaznijo z republiko.

Zdaj se kaže, da se je to tesno prijateljstvo ohladilo. Poroča se, da se je Vatikan odvrnil od Francije in se približal Pruski. Ta obrat se vidi iz naslednjih dejstev.

Nemški državni zbor je zopet jedenkrat sprejel predlog, naj se jezuitom dovoli povratek na Nemško. Doslej je zvezni svet izvršitev tacihi sklepov vedno preprečil. Sedaj pa upajo jezuitski krogi, da se uda in da dovoli jezuitom povratek v Nemčijo, ker hoče Vatikan tako uslugo drago plačati. Vatikan je pripravljen za dovoljenje, da se jezuitje vrnejo na Nem-

ško, odvzeti Franciji protektorat nad kristijani v orientu in ga poveriti Nemčiji.

S tem bi Slovanom sovražna politika Nemčije v orientu dobila silno oporo, in po vsi pravici pravi neki ugledni slovanski list, da morajo katoliški in pravoslavni Slovani iz tega spoznati, da vatikanski politiki gre vedno, povsod in pred vsem za to, da bi jezuitski duh zopet našel pot mej narode. V ta namen hoče vatikanska politika katoliško Francijo pustiti na cedilu in se združiti z nekatoško Prusko.

Nemški cesar se pripravlja sedaj za potovanje v Rim, kjer obišče papeža, da se z njim dogovori.

„Novoe Vremja“ prijavlja dopis iz Rima, v katerem pravi, da novi nemški poslanik pri Vatikanu, baron Rotenhahn, prav nič ne prikriva uspeha, kateri je dosegel in da s ponosom pripoveduje, da je konec francoskemu protektoratu nad kristijani v orientu. Francoska stranka v Vatikanu izgubiva čedalje bolj na uplivu, dočim je upliv kardinala Ledochowskega vedno večji. Ledochowski je Rampolla že skoro izpodrinil in Ledochowski je tudi glavni fežer zbliženja Vatikana protestantski Pruski. Kako gineva Rampollov upliv na vseh koncih, se vidi tudi pri drugih priiskah, a najbolje se je to pokazalo pri diplomatičnem boju mej Ledochowskim in francoskim kardinalom Richardom.

Pariški nadškof, kardinal Richard je prišel v Rim z namenom, da podkoplje ali vsaj oslabi upliv Ledochowskega in da obnovi stare zveze mej Vatikanom in mej Francijo. Imel je več posvetovanj s papežem in sv. očetu dokazoval, da mora v mohamedanskih krajih na vsak način podpirati Francijo, ali papež se ni dal prepričati, in pariški nadškof je zapustil Rim, ne da bi bil kaj opravil.

Vatikanska politika vodi naravnost k zvezi s protestantsko Nemčijo proti katoliški Franciji.

Tako poročila svetovnih listov, katerih resničnosti vatikanska glasila niso ugovarjala z nobeno besedo, dasi se v njih očita Vatikanu velika nemoralnost.

V prevdarek.

Zopet stopimo pred svet s ponižnim svarilom in prej kot ne, se nam bode zopet očitalo, da razmer ne poznamo, in da spodkopujemo blagostanje naroda. Ker je pa stvar važna, morali smo jo priobčiti, in sicer le v namenu, da na njo merodajne kroge opozorimo s spodbujajo, da naj o ti stvari nekaj več premišljajo, kakor se je to dosedaj godilo.

Z Goriškega smo prejeli dopis, in sicer od čisto objektivne strani, kojega tukaj doslovno priobčimo. Ta dopis slove:

Tudi goriški klerikalci niso hoteli z ostati v gospodarskem osrečevanju svojih „podložnikov“, ker so pa kraške glave pre pametne, da bi se dale vjeti na limanico, kateri se pravi „Gospodarska zadruga“ t. j. konsumno društvo, oziroma „gostilne na katoliški podlagi“, so pričeli z ustanovitvijo zavarovalnic proti škodi pri živini. Misel sama na sebi je krasna, a izpeljati jo je treba znati in predpogoji morajo biti tukaj. Take zavarovalnice osnovati in voditi pa ni lahko in se mora več znati nego hruške peči. No, goriškim „nunčkom“ teh znanosti popolnoma nedostaje in vrhu tega ni pri nas za take zavarovalnice predpogojev. Ljudstvo mora biti v kmetijstvu že precej izobraženo, kar pri nas ni, in zavarovalnica mora delati v neprestanem sodelovanju z živinozdravnikom, katerih tudi nimamo. Pri nas sloni vse živinozdravstvo na samih vražah in bi za enkrat je prav vrejena in izgledno vodjena zavarovalnica ne mogla vspevati, kaj pa še le naše zavarovalnice, ki nimajo nobenega strokovnjakega vodstva ter imajo popolnoma nedostatna pravila, kakoršna so gotovi poraz takim zavarovalnicam. Da imamo prav, to spričuje 4 številka letošnjega „Primorskega lista“, ki piše pod zaglavjem „Narodno gospodarstvo (?)“: 1. Skoraj vsa društva tožijo, da imajo pri zavarovanih govedih preveč nesreč ter ne morejo izplačevati odškodnin. 2. Vsa društva tožijo: Živali pogine preveč. — In kaj nasvetuje sedaj imenitni narodni gospodar v „Pr. listu“? Vsa društva naj ustanove „Zvezo“, ker so

posamezna prešibka in bodo morala drugače prenehati. Vsa insolventna društva naj tedaj skupaj naredijo „močno“ zvezo! Skupina bankerotnih trgovcev more tedaj povezana mej seboj narediti solidno trgovino! Vidite, g. urednik, s takimi nazori v narodnem gospodarstvu hočejo imeti naši in Vaši klerikalci monopol osrečevanja ljudstva ter ga rešiti iz spon svobodnjaštva. „Gorje ti, ubogi kmet“, je čestokrat pisal Vaš „Slovenec“, katero frazo je pa v zadnjem času opustil, ker čuti, da v skalo vržen kamenj navadno nazaj odleti in prav lahko metalca zadene. Pri nas glede teh zavarovalnic že lahko vržemo kamenj nazaj „Gorje ti, ubogi goriški kmet“. — Prav predpusten je pa nasvet napominjanega pisca, kako od pomoči neprivikli, ker nedostaja živinozdravnikov. On nasvetuje: „V Gorici naj se priredi nekaj tečaj za lečenje goveje živine, kamor naj pošljejo vsa društva po dva moža, katera naj poslušata temeljne nauke o živinozdravstvu in naj se učita zdraviti navadne bolezni. Pouk naj bi trajal 8 do 14 dni in naj bi ga vodil na kmetijski šoli živinozdravnik.“ To so pač misli duševnih očetov naših zavarovalnic, katere ne moremo več najjvne imenovati, ampak naravnost bedaste. Navadni kmetič naj se tedaj v 8 do 14 dneh v Gorici tisto nauči, kar naredi le dobre in izkušene diplomirane živinozdravnike sposobne za sodelovanje pri zavarovalnicah!

V „Pr. listu“ nadalje beremo: „Povdarjati moramo, da se ta društva (zavarovalna) le prepočasno ustanovljajo, kar priča, da primanjkuje zavesti za samopomoč.“ Na enem mestu pisec pravi, da vsa društva ne uspevajo, na drugem pa toži, da jih premalo ustanovljajo. Bržkone imajo naši ljudje več zavesti za samopomoč kot pisec misli, zato si raje sami pomagajo, nego bi si pustili svetovati od takih krivih pre-rokov.

Tako naš dopisnik! Goriškim krogom pa prav toplo na srce polagamo, da naj se ne prehité z ustanovitvijo takih zavarovalnic, ki so še po vsem svetu bolehal na tem, da je poginilo preveč zavarovane živine, in da so imele preveč nesreč.

LISTEK.

„Rokovnjači“.

Roman pisala Jurčič in Krsnik, dramatisoval Fr. Govekar.

(K premijeri 7. februarja.)

Vsa čast geniju Schillerjevemu, vsa čast! Toda toliko je gotovo, da njegovi „Razbojniki“ ne bodo več streljali na slovenskem odru. Sinoči so jih premagali naši „Rokovnjači“!

Bila je to prava pravcata zmaga! Slovenski razbojniki so premagali nemške Slavna intendantca lahko mirne vesti vrže v peč vse vloge in rokopise Schillerjevih „Razbojnikov“; rokopise in vloge Jurčič-Krsnikovih-Govekarjevih „Rokovnjačev“ pa naj shranjuje na imenitnem kraju v svoji pisarni, da se ne poškodujejo, ker jih bode še večkrat rabila! Saj, če že hočemo gledati razbojniško romantiko na današnjem modernem odru — nekateri ljudje tudi mej Slovenci imajo tako „nežne“ živce, da ne morejo gledati realistično-naturalističnih dram & la „Trhli dom“ itd. — čemu bi iskali romantike po tujem, ko je imamo dovolj doma?!

Pa kakaj omenjam baš Schillerjeve

„Razbojnike“? Ali sta si snovi tako močno podobni? Tu in tam si snovi in prizori morajo biti nekoliko slični, saj oboji so — razbojniki — nemški in slovenski. Drugače pa so naši „Rokovnjači“ čisto izvirni, so čisto naši!

In odkrito rečeno: naši rokovnjači so nam veliko, veliko simpatičnejši, ljubši, nego pa nemški. Ne vemo natanko, kolike dejanske podlage imajo nemški „Razbojniki“.

Ne utegnemo se več pečati s takimi „učeniimi“ preiskavami, tičočih se starejše nemške literature; saj imamo vendar že sami s seboj dovolj posla, in mi sami si moramo biti vendar bližji, nego tuja literarna vprašanja...

Toliko pa vemo, da so naši „Rokovnjači“ zgodovinski, mi vemo, da sta Jurčič in Krsnik svoj imenitni roman osnovala na historični podlagi. Rokovnjači so na Kranjskem v resnici razsajali — tako ali drugače. Resnica je, da so jih Francozi ukrotili, in celo nekatera imena rokovnjaška so „zgodovinska“! To je bila folija, na katero je bujna fantazija Jurčičeva zasnovovala klasične svoje „Rokovnjače“, ki jih je bil objavil prvi letnik „Ljubljanskega Zvona“. „Rokovnjači“ nas tudi spominjajo zanimive francoske dobe, spominjajo nas simpatičnih Francozov, ki so nekda vladali osrednji del

naše Slovenije in ki so bili naši narodnosti vsekdar pravični...

Schillerjevi „Razbojniki“ so sami ob sebi res lepo delo, čeprav so to prvenci pesnikove muze. Toda, pomislite, kakšen je jezik v teh „Razbojnikih“! Kakšna bombastična, frazasta, prisiljena, afektirana dikcija! Za našo realistično dobo so ti „Razbojniki“ naravnost nevzdržni! Mi takšnega jezika ne razumemo več, tem manj, ker nismo Nemci.

Kakšen pa je jezik v „Rokovnjačih“! To je naš izvirni slovenski jezik, to je realistična govorica našega preprostega ljudstva. Robata je, včasih celo surova in cinična ta govorica — toda posneta je iz življenja. In Jurčič je razumel to! Kdo je poznal bolj dušo našega kmeta, nego prerano zvečneli Jurčič? Koliko klasičnih tipov nam je ustvaril v svojih povestih! Kako se ti tak tip, tak značaj vtisne v dušo, da ga ne pozabiš več! —

Takih značajev je tudi polno v „Rokovnjačih“. Krepko risan je nesrečni Nande, ta žrtva hudobnega Brnjača. Takisto plastične prikazni so Blaž Mozol, Polonica „Rajtguzen“, črevljar Bojec, dr. Burger i. dr. Smrt je po „rokovnjaško“ napadla ubogega Jurčiča; ko je pisal svoj roman, mu

vzela pero iz roke, predno je dokončal svoje. Dovršiti je moral začeto povest takisto duhoviti Krsnik...

„Rokovnjače“ pa smo poznali dosedaj samo iz Jurčič-Krsnikovega romana. Mej romanom in pa mej dramo pa je precejšen razloček; od povesti do drame je še daleč! To se pravi: stališče dramatičnega pisatelja je drugačno, nego stališče romanopisčeve. In roman „Rokovnjači“ spraviti na oder, ni bila baš lahka stvar, kakor dramatisovanje kake povesti sploh ni igrača.

Pisatelj, ki namerava kak roman dramatisovati, ima pred seboj dve poglavitni poti: Ali vzame iz romana samo snov in tisto snov potem po svoje čisto samostojno obdelja in predela v dramo; ali pa se tesno drži romanopisca tako, da kopira kolikor mogoče doslovno vse dialoge in sprejema v dramo vse prizore iz romana, povesti, iz novele. Morebiti bi bila možna še nekaka srednja pot; toda prvi dve imenovani poti sta gotovo poglavitni.

Katero pot si je bil izbral gospod Govekar, ki nam je dramatisoval „Rokovnjače“? Kolikor se spominjamo romana, moramo reči, da je izbral drugo pot. Saj je pridržal v drami premnoge dialoge, posnel ali prepisal je originalno dikcijo Jur-

Tudi drugače biti ne more: kdor tega ne veruje, naj se pouči iz zgodovine takih varovalnic po drugem olikanem svetu. Toraj pozor, goriški rodoljubi!

V Ljubljani, 9. februvarja.

Kriza na Ogerskem.

V prospeh pogajanj se od 9. do 16. t. m. ne bodo vršile nobene seje v parlamentu. Vlada upa, da dožene dotlej kompromis. Dolgotrajna konferenca liberalne stranke ni donesla pričakovanega rezultata in nobene pojasnila o položaju. Banffyju so se prirejale ovacije. Čudno pa je, da se mislija Szella niti omenila ni, ampak jo je Banffy čisto ignoriral. O koncesijah, katere zahteva vlada, se poroča iz Budimpešte: Ministerstvo meni, da se mora po volitvi predsedstva v zbornici dovoliti pred vsem proračunski provizorij, in sicer še pod sedanjo vlado. Ta provizorij mora postati vsaj do 1. maja zakon, da ne bo potreben nov provizorij. A tudi za druge samostojne odreditve vlade mora dati zbornica indemnitet. Podaljšati se mora veljavnost zakona rekrutov in domobranskega zakona. Vse drugo se prepušča bodoči vladi.

Črnagora in Avstro-Ogerska.

„Reichswehr“ je nanizala v poslednji številki celo zbirko psov na uboge Črnogorce, zlasti pa na list „Nevesinje“ in na Srbe v Bosni in Hercegovini, ker se predrznejo imeti o avstrijski upravi okupiranih dežel svoje nazore, ki so z oficioznimi in poloficioznimi seveda v glasnem nasprotju. „Nevesinje“ se poganja za to, da bi se vse dežele, kjer prebivajo Srbi, združile v eno državo pod vladarstvom kneza Nikolaja. Velika srbska država je vzor Črnogorcem, in ta ideal se zdi „Reichswehr“ — impertinenca. Da Srbi nočejo tiho in suženjsko prenašati Kallayeve avtokratske vlade, nego si želijo svojega brata za gospoda, se zdi Nemcem v nebo kričeča nesramnost. „Nevesinje“ navaja celo vrsto nasilstev „modernih Neronov“ ter dokazuje, da se mora na jugu kmalu vse spremeniti in upa, da bo Rusija Srbom pomočnica proti nemškemu uradništvu. „Reichswehr“ se nadeja, da dobi črnogorski „kužek“ kmalu tak sunek pod rebra, da ga mine za vselej veselje, grizti Avstrijo v meča.

Razoroževanja.

Vse povabljene vlasti so baje sprejele povabilo Rusije na konferenco glede splošnega razoroževanja in so zadovoljne, da se vrši v Haagu. Kakor stoji stvari danes, snidejo se zastopniki držav in suverenov početkom meseca marca. Program pa si napravijo zastopniki sami. Vsa konferenca bo bržčas le komedija!

Angleški prestolni govor.

V prvi vrsti omenja govor trdno stališče Angležev v Sudanu in v Egiptu, kar bode Francoze precej speklo. Nadalje se spominja pacifikacije Krete in najboljših razmer z Zjedinjenimi državami. Tudi Nemčije se spominja govor z nekaterimi laskavimi frazami. Dotika pa se obširnejše tudi carjevega predloga glede razoroževanja. Neprestano oboroževanje — pravi govor —, ki se vrši na vseh straneh prav

ob času, ko se govori o miru, ni ravno spodbudno za idealne sanje (!) carja Nikolaja. Treba je premagati velike težkoče, predno se doseže tako splošen blagoslov, kakoršnega je načrtal car. Anglija želi mnogo vspeha carjevim težnjam, a sama mora ostati oborožena. Nevarnosti za vojno sicer ni, toda vzroki, da more vendarle nastati vojna, niso izginili docela. Dokler ne izginejo vse strasti, napetosti in nesporazumljenja s sveta, smo še daleč od vzora blagega carja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. februvarja.

— **Osebnosti.** Predsednik okrožnega sodišča v Mariboru, g. Robert Greistorfer, je ad personam imenovan dvornim svetnikom in ostane na svojem mestu. — Davčni pristav g. Henrik Brillije je imenovan davčnim kontrolorjem.

— **Resnica o „ljubljskem prostovoljnem gasilnem društvu“.** Poročali smo, da se mej člani prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani agituje proti slovenskemu poveljevanju tudi s tem, da se mej nje trosi vest, da hoče mestni magistrat odvzeti podporni matici 9000 gld. Kakor se nam sedaj od povsem verodostojne strani pojasnjuje, je trošenje tacihi vestij skrajno perfidno, kajti ravno nasprotno je res. Načelstvo „prostovoljnega gasilnega društva“ namerava namreč podporni matici odvzeti 9000 gld. ter oškodovati s tem členstvo; mestni magistrat pa, ki ima nad društvom in njega podporno matico vrhno nadzorstvo, bode moral členstvo, ako načelstvo res pride dne 19. t. m. pred izredni občni zbor s takim predlogom, varovati, da se tako občutno ne oškoduje. Krono svojemu početju pa hoče postaviti načelstvo s tem, da bode baje predlagalo, naj se teh 9000 gld. izroči „Kranjski hranilnici“ v shrambo in upravljanje. Kakor se vidi, hočejo „gospodje“ — tako imenujejo člani „prostovoljnega gasilnega društva“ svoje načelstvo — na nedvoumen način pokazati, da jim je več za neke postranske težnje, ko za društveni glavni namen.

— **„Gospodarski boj“.** „Slovenec“ trdi sinoči, da klerikalci niso zanesli političnega boja na gospodarsko polje, nego da je to storila — narodna stranka. Res, čuditi se je smelosti, s katero se upa duhovniški list tajiti očitno in obče znano resnico. Da s takim utajevanjem nikogar ne preslepi, o tem smo prepričani. Treba je le pogledati po deželi in hitro se spozna, kaj je vse že storila klerikalna stranka, da zaneti gospodarski boj proti Slovincem, dočim niti prsta ni ganila proti Nemcem. Konsumna društva so bila po izrečnem priznanju „Slovenca“ ustanovljena iz političnega sovraštva proti neklerikalnim trgovcem. Koder so se trgovci udali klerikalnemu nasilstvu, koder so se odeliki svojemu prepričanju, tam se je že zagotovljena ustanovitev konsumnega društva opustila kakor n. pr. v Žužemberku. Konsumna društva

so revolver, kateri duhovščina nastavlja poštenim slovenskim trgovcem na prsa, češ: zapiši se nam z dušo in s telesom ali pa te uničimo. In takšen boj, ki se lahko imenuje nekak politični cestni rop, uganja klerikalna stranka s posojilnicami. Kdo ustanavlja slovenskim in občo korist delujočim, lepo se razvijajočim posojilnicam klerikalne konkurenčne zavode? Ali ni tako ustanavljanje najhujši gospodarski boj, zlasti če se rabi kot bojno sredstvo celo zvijača kakor na pr. v Metliki? Žalostna in za duhovščino skrajno sramotna istina je, da je duhovniška stranka, preziraje najvitalnejše interese celokupnega naroda uprizorila najljutejši gospodarski boj v deželi, a neproti našim nasprotnikom, od katerih vjame časih kako mrvice, nego proti slovenskemu meščanstvu proti slovenskim trgovcem in obrtnikom z očitnim in izrecno priznanim namenom, da jih radi njihovega političnega mišljenja gospodarsko ugonobi.

— Repertoar slovenskega gledališča.

Jutri, v petek 10. t. m. se bo igrala prvič na slovenskem odru slika iz življenja s predigro in v treh delih „Triji pari črevljev“, spisal Karol Grlitz. Godbo zložil Millöcker. Glavni ulogi imata gospa Polakova in g. H. Housa, ki izvajata mnogo pevskega. Ta igra ima nebroj komičnih prizorov ter je za predpust jako umestna. V originalu se govori večinoma v dunajskem dialektu, zato pa je prirejen prevod v ljubljanskem narčju, kar povzdiga komičnost še itak vele zabavnega dejanja. Pevske in glasbene točke Millöckerjeve so jako dražestne in prikupne, zato ne dvomimo, da postane ta igra širšim slojem našega občinstva prav pri ljubljena.

— **Slovensko gledališče.** Na drugem mestu tega lista govori veleugleden slovenski literat obširneje o „Rokovnjačih“, ki smo jih videli prvič v tork na slovenskem odru. Oproščeni smo tako naloge, pisati o igri obširneje, kakor smo se prvotno namenili. Vsekakor pa je to, da se je razvnel ob premijeri Govekarjevih „Rokovnjačev“ tudi kdo drugi, ki sicer ne opravlja tega posla, tako da je napisal o njih oceno, vrednosti igre najboljši dokaz „Rokovnjači“, kakoršne smo s slastjo prebirali v prvem letniku „Ljubljanskega Zvona“, so zbudili vseobče zanimanje širom slovenskega sveta, a „Rokovnjači“, kakoršne smo videli na odru, bodo ostali za dolgo dobo let privlačna sila, ki bo vabila naše, za dramo tako zapano občinstvo na stole slovenskega gledališča, ki običajno samevajo pri dramatiških predstavah. Uspeh Govekarjevih „Rokovnjačev“ in nabitopolno gledališče pa sta slovenskim dramatikom kašipot v ono „deželo sveto“, iz katere naj jemljó junake svojim dramatiškim delom... In ne motimo se, če zapišemo misel, da bi bil baš Govekar mož, ki bi napisal lahko še kaj „Rokovnjačem“ sličnega. A kakor še komu drugemu, bi bila treba tudi njemu pred vsem

navdušenja, časa in sredstev! Živimo pa v Ljubljani in na Slovenskem — in s tem smo povedali vse! — Govekar je razdelil dramo na pet dejanj. Vsakemu dejanju je dal poseben naslov, da je razvidna precej na prvi pogled dispozicija drame. Petkrat je zajel prav globoko v roman in pet polnih periš je nanizal v dramo, ki nosi jasen pečat celote... Mej prsti mu je zmuznilo tu in tam v pest kaj malega, kar je odveč, kar ima preveč pripovednega in premalo dramatiškega značaja ter nekaj deklamatoriške, monološke dolgočasnosti (n. pr. trikratno ponavljanje Nandove pripovedi)... a to, pri dramatizovanju malone neizogibno napako opazimo celo pri onih pisateljih, ki so dramatizovali sami svoje romane, ki so torej že pri spisovanju romanov mislili na dramo. — Prvo dejanje ima naslov „Pred sramotnim kamnom“. Drugemu dejanju je dal Govekar naslov „Sanje o Torkliji“. Tretje dejanje ima ime „Izdajalec“. To dejanje je Govekarjevo precej samostojno delo. Igrati je na korist zlasti zategadelj, ker upliva blazilno na gledalca spričo blažjih značajev, kakoršni so dr. Janez Burger, Stefan Poljak, gospa Polakova, Janez Gavrič in lepa Režika. Četrto dejanje — „Dan osvete“. — Rokovnjaški tabor ter brezskrbno, razkošno življenje v njem, ki ga označuje Nonina (gospa Polakova) pesem. Zadnji akt je naslovljen „Na pragu sreče“. Zadnji del, torej konec „Rokovnjačev“: nameravani beg Ferdinandov s Polonico (gdč. Ogrinčeva), ter tragiška smrt velikega Groge, je docela Govekarjev. In pogodil ga je izborni, zakaj zaključek romana se ni posrečil Kersniku ter bi tudi na odru ne imel uspeha. Tu opomnimo, da bi bilo igri in nje lepšemu ter boljšemu zvršetku na korist, da črta g. Govekar vse tisto, kar govori bebasti hlapec France ter Nande sam do trenutka, ko potrka na Poloničino okno. Mislimo si, da je Nande pridiral brez sapa na Paleževino ter precej stopil ljubici pod okno in jo prosil, naj zbeži z njim... Da govorimo kratko: Gosp. Govekar se je resno potrudil, da je ustvaril lepo narodno dramo, kateri trud je toliko umljičnejši, ker je moral pisatelj mnogo malih prizorov, ki se vrše v romanu na raznih krajih, združiti glede časa in kraja v jedno dejanje. Da bi bila igra živahnjša in „narodnejša“, zato je upletel Govekar vanjo nekaj kupletov, pesmi in zborov, kar vse je uglasbil g. Viktor Parma. Živahen, prelep je zbor „Mladih vojakov“, kipeča je pesem o vinu, presrečna je pesem Poloničina, ki jo je ljubko pela gospa Polakova, originalen je Bojčev kuplet ter karakterističen je zbor rokovnjačev. Igrati pa ne bi škodilo, ako Bojce v bodoče več ne poje. — Glavni junak je bil g. Inemann, katerega visoko cenimo kot umetniško izobraženega igralca. V tej ulogi pa se nam je zdel nekam razburjen, negotov, nejasen. Kot nekaj morečega, plašnega je ležalo na njem. Gospod Verovšek bi bil tako izboren Blaž Mozol, da bi mu ne imeli ničesar očitati, ko bi se le bolj naučil svojo ulogo. Gospod Housa je slabo pel, boljše igral. A Bojca kot Blaža Mozola si mislimo še tršega v izrazu in krepkejšega v igri. Izborni so igrali g. Da-

čičvo-Krsnikovo, pridržal skoraj vse tipe in osebe in skoraj vse prizore iz romana.

Natančnejšo analizo in paralelo mej romanom in mej dramo ter genetični porod drame iz povesti poda gotovo kak strokovni kritik. Brez pretiranja pa smemo in moramo reči, da se je dramatizovatelju delo v obče sijajno posrečilo.

Sinoči smo gledali in poslušali na odru pristne slovenske rokovnjače. Ves tisti razbojniško romantični milieu je dobro prenešen iz romana na oder; gledali smo tragično življenje Nandetovega in tragično njegovo smrt; poslušali smo klasično robatega Blaža Mozola, komičnega Bojca, karakterističnega Rajtguzna, videli smo dra. Burgerja, brata Nandetovega, Poljaka, nežno Polonico i. dr...

„Rokovnjači“ so zbok svoje dramatičnosti kar izzivali spretno roko, da jih spravi na oder. In g. Govekar je imel, to so more priznati, spretno roko, ki se je lotil vprižarjanja. Saj lahko delo ni to, toliko oseb postaviti in razpostaviti v dramatično scenerijo, toliko prizorov spojiti med seboj v harmonično celoto — tako, da se vidi vse motivirano. Gotovo je gosp. dramatizovatelj sinoči že sam opazil tu in tam kak nedostatek, kako scenično hibo. Take pomanjkljivosti se zapazijo naj-

lože pri resnični vprižoritvi. In potem se lahko še kaj popravi in popili, skrajša ali dostavi. V celoti pa so imeli „Rokovnjači“ sinoči izborni uspeh! Vsak akt ima resničnih dramatičnih prizorov!

Pravi sejm je v prvem dejanju. Vse živo in resnično. Vele dramatičen je prizor v III. dejanju, ko Mozol naznanja bratu Nandetovemu, da je vjet glavar rokovnjaški. Naravnost pretresljiv je prizor, ko zagleda Poljak svojega uklenjenega brata Nandeta, in ko ga ta prosi, naj ga oprosti in izpusti. Kako se ob tem v oskrbnikovi duši borita dolžnost in sorodna — kri! Pravi biser je prizor, ko Nande dobi v pest svojega sovražnika Brnjača! Kot nežen kontrast stoji tem groznim scenam nasproti ljubavni sestanek Nandetov z ljubico Polonico. Tu si gledalec oddahne, ko vidi pred seboj samo človeka Nandeta...

In če je resnica, da konec venča delo, potem je Govekarjev konec, sklepni prizor, res na pravem mestu. Dočim v romanu Nande in Polonica pobegneta, završil je dramatizator dramo tragično. Nande pade, od krogelj svojih zasledovalcev zadet, baš v trenutku, ko stoji „na pragu sreče“, ko misli s svojo ljubico pobegniti v svobodni daljnji svet. Kako nas presune obupni vzkrlik Poloničine! —

Dramatizovatelj je vpletel na neka-

terih mestih tudi petje. Čeprav to ni bilo strogo potrebno, moramo reči, da je to petje povsod na mestu, da povišuje dramatičnost samo. Naravno je, da pojo pivci na sejmu, naravno je, da pojo komedijantje. In če pojo tako lepo, kakor so peli sinoči pivci, kakor so peli dražestni vojaki v prvem dejanju, ali kakor je pela značilno svojo pesem lepa Nona... no, pa že radi poslušamo!

Saj je ta igra prava ljudska igra. Petje v taki razbojniški igri tudi ublažuje burni, surovi in robati ton razbojniškega življenja; in zato je gotovo vsak slušatelj-gledalec to petje z veseljem pozdravil...

Da so imeli „Rokovnjači“ sinoči tak krasen uspeh, zato se imamo zahvaliti pa tudi vsemu igralskemu osebju, ki je svoje uloge prav lepo reševalo. Imen ne imenujem, ker ne pišem kritike o predstavi sami.

Moramo pa reči, da so bile vse po glavnih osebje v dobrih, nekatere v izvršnih rokah. Odlikovali so se moški in ženski igralci.

Če je bil kje kak nedostatek, to se gotovo popravi pri nadaljnjih predstavah...

Gledališče je bilo sinoči do zadnjega kotička razprodano, notabene: pri drami razprodano! Kam bi človek to zabeležil,

da se ne pozabi? Dosedaj se kaj takega pri drami pač še ni prevelikokrat pripetilo.

Ali smemo to smatrati za ugoden „omen“? Ali smemo upati da se naše občinstvo resno zanima za domačo dramatično umetnost, za izvirne drame?

Bog daj, da bi bilo res tako! —

Saj naše gledališče je vendar namenjeno v prvi vrsti izvirni slovenski drami. To gojiti, pospeševati je njegova prva naloga. Našega gledališča naloga je: vzpodbujati slovenske pisatelje, da se lotijo dramatičnega vstvarjenja, ker s tem bogate domačo književnost, ki je bistven del naše narodne kulture...

Upajmo, da bo naše častito občinstvo še večkrat hotelo gledati „Rokovnjače“. Ta igra je kakor ustvarjena zlasti za širje sloje.

Gosp. Govekarja naj pa sinočni vspeh vspodbudi k nadaljnjemu delu. Naj nam dramatizuje še več drugih slovenskih povestij. Hvaležno delo bi bilo n. pr. dramatizovanje nekaterih Tavčarjevih povestij.

Saj, če dramatizujejo svoje povesti Francozi in drugi narodi — zakaj ne bi smeli mi svojih?!

Sinočnja navdušenost za slovensko dramo naj vzbudi pisatelje naše, da se poprimajo izvirne dramatične produkcije. A. Aškerc.

nilo, g. Deyl, gospa Danilova, gđena. Slavčeva in gđ. Ogrinčeva. Gg. Pevec, Polašek (komisar Mulej) ter Poljanec (Vernazz) niso bili na mestu. Kjer mora nastopiti mnogo oseb, tam je vedno križ. Intendanca bo morala skrbeti, da si pridobi osebe tudi za manjše vloge. Prihodnjič, upamo, bodo „Rokovnjači“ v igralskem oziru bolj uspeli. — In tako smo ućakali spet večer, ko je zmagalo delo domačega pisatelja na domačem odru. Intendanca slovenskega gledališća naj ukrene, da se bodo domača dela večkrat uprizarjala, da se vrne našemu občinstvu izgubljena vera v dela in sposobnost domačih dramatiških pisateljev. Boljši je kruh domače pšenice in peke, nego masleno pecivo tujih mojstrov!

— **Ljubljanski „Sokol“** naznanja, da se bode vsled zahteve več členov vršil v petek, dne 17. svečana 1899 I. letošnji izvanredni občni zbor na galeriji društvene telovadnice. Začetek ob 8. uri zvečer. Vzpored se prijavi prihodnjič. Odbor.

— **„Sokolova“ maskarada.** Dekoracije za to priljubljeno predpušno veselico so do malega izvršene in se prično še te dni v dvorani razpostavljati. Telovadnica bode na vseh koncih premenjena v slikovito polarno pokrajino in je tudi preskrbljeno, da se dosedaj še nedosežni severni tečaj dne 14. t. m. obljudi z raznovrstnimi prebivalci iz vseh krajev sveta. Kar se ućenjakom ni posrećilo, pričaral bode na pustni torek šaljivi kurent strmećemu občinstvu. Razne skupine eskimov, samojedov, severnih medvedov i. t. d. so že priglasiene, isto tako se je prijavila tudi kraljica snega in zime s celim svojim sijajnim spremstvom. Vabila se razpošiljajo, in je prodajo vstopnic prevzel rade volje gospod J. Lozar, narodni trgovec na Mestnem trgu. Kdor bi vabila pomotoma ne dobil, naj javi odboru. Vstopnice se bodo dobivale dne 9., 10., 11. in 13. svečana v prodajalnici g. J. Lozarja na Mestnem trgu in 12. ter 14. svečana 1899 od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne v restavraciji „Narodnega doma“ ter na pustni torek zvečer pri blagajni po nastopnih cenah: za brate Sokole po 50 novć., za člene ljubljanskih narodnih društev po 1 gld., za vsacega drugega po 1 gld. 50 novć. Priti je maskovano, nemaskovani plaćajo globo 50 novć., nemaskovani pride lahko v promenadni obleki, plaća pa globo. Gardedame, gg. častniki in uradniki v službeni obleki oproščeni so globe.

— **„Narodna čitalnica v Ljubljani“.** Vzpored godbenih in pevskih toćk na zabavnem večeru dne 11. februvarja 1. Kćel-Bćlar: „St. Quentin-a“, koraćnica. 2. a) Avgust Radvan: „Gavran“, pesem; b) Stanislav Moniuszko: Arija iz opere „Grofinja“, poje gospica Vanda Radkiewicz, na glasoviru spremlja gospod Hilarij Benešek. 3. Tittl: „V oblakih“, ouvertura. 4. Zajc: „Ruža i djevojka“, pesem; poje gospica Maćenka Stropnicka, na glasovirju spremlja gospod Benišek. 5. Parma: „Bela Ljubljana“, valćek. 6. Zajc: Arija iz opere „Lizinka“, poje gospod Ivan Rasković, na glasovirju spremlja gospod Benišek. 7. Schumann: „Potujoća plesalka“, polka. 8. Zajc: „Većer na Savi“, fantazija. 9. Krakauer: „Dobri nebeški oće“ pesem.

— **Zabavni večer „Slovenskega planinskega drušća“** bil je sinoći v doljnih prostorih „Narodnega doma“. Da to društvo uživa najvećje simpatije v najširših slojih prebivalstva, pokazal je tudi sinoćni večer. Do zadnjega prostora bila je napolnjena sicer velika dvorana. Je pa to društvo tudi skoraj jedino mej mnogoštevilnimi ljubljanskimi drušćvi, ki redno napravljajo tekomo zime predavanja. Na dnevnem redu bilo je predavanje g. prof. Laharnerja „O južnotirolskih Grintavcih ali Dolomitih“. Z velikim zanimanjem smo sledili gosp. Laharnerju, ki nas je vodil iz Rovereta dalje po divje romantićnih Dolomitih, kamor prihaja po leti neštevilno tujcev iz vseh delov sveta. Obćudovali smo divne one kraje, ker nam je bilo na razpolago preko 40 krasnih slik in mnogo razglednic, ki so se vse prodale v korist „Slovenskemu planinskemu drušćvu“. Potem je pa g. prof. Orožen temeljito rešil preporno toćko o Vodnikovem Vršacu ter dokazal, da je ta Vršac le Mali Triglav. Ako še omenimo, da nas je slavni kvartet „Ilirija“ zabaval z nedosežnim svojim petjem, ni ćuda, da smo ostali do pozne ure skupaj.

— **„Slavćeva“ maskarada.** Namenili smo se napisati o presijajno uspeli „Slavćevi“ maskaradi listek, ker to slavno pevsko društvo in njegov premarljivi odbor zaslućita, da se kar najboljše sporoća o izbornem delu, katero smo videli dne 5. t. m. v „Narodnem domu“. Ker pa se nam je raznega gradiva, zlasti pa veselich in maskaradnih poroćil nakopićilo že toliko, da jih moramo odlašati ter jedva na kratko objavljati, smo prisiljeni tudi o tej maskaradi sporoćiti dodatno le še na kratko nekaj detajlov. O skupnem prekrasnem vtisku maskarade in nje ćastnem obisku smo že pisali. Ponovimo le še, da je bil ves aranćmā originalen in izvrstno izvršen. Stebrišće v „Narodnem domu“ je bilo spremenjeno v cesto ob železniški ograji v Tivoliju, na levi so bili telegrafski drogovi s telegrafskimi žicami. Pred uhodom je stala hišica „Postaja Prater“, kjer je sedel dovtipen železniški uradnik v uniformi ter prodajal vstopnice. Telovadnica Sokola je predstavljala prostor pred Tivoljskim gradom. Na desni in levi so stali cvetoći košati kostanji, na sprednji strani pa grad s spomenikom Radeckega, s stopniščem in njega psi. Tu je svirala vojaška godba V postranskih odćelkih je bilo streljišće, kjer so pokale neprestano puške, saj se je streljalo za dobitke in za ćastne svetinje; tam pa je bil tudi elektrizator s svojim aparatom, ki je zdravil živćno in srćno bolne ljudi. Na galeriji je bil namešćen popularni „Drenikov vrh“, kamor se je prišlo s pomoćjo vspenjaće. Vsa ta dela so izvršili pod vodstvom g. Götzla ml., drušćveni člani sami; slikarska dela je opravil prav spretno g. Kramaršić, tapetarskag. Blumauer, nekatera moneterska g. Antosiewicz ml., skupni naćrt maskarada pa je napravil drušćveni predsednik, gosp. Dražil. Temu in njegovim tovarišem vse priznanje in vsa ćast! — Udelećba je bila za letošnji predpušni naravnost velikanska. Izdalo se je 973 vstopnic, tako, da smemo ceniti število vseh udelećencev na 1000 ljudi. Došlo je mnogo odličnih gostov iz Ljubljane in tudi z deće; zastopana so bila po večjih deputacijah razna drušća, zlasti pa ljubljanski „Sokol“ (pod vodstvom podstaroste g. dr. Jos Kušarja) in slovensko zidarsko društvo (pod vodstvom predsednika, g. Macoratića). To društvo je obujalo s svojimi prekrasnimi drušćvenimi oblekami, s katerimi je to pot nastopilo prvić, najvećjo pozornost. Maskarade so se udelećili tudi ćastniki, jednoletniki in podćastniki 17. in 27. pešpolka, topnićarstva, dećelne brambe in jeden honved tukajšnega mapirskega oddelka. Kakor že omenjeno, je došlo veliko število krasnih in elegantnih mask. Zlasti omenjamo sledeće maske: Zuave (ćastnik), Razglednici, Španska ciganka, Mlinarica, Krokari, Bršlin, Dalmatinka, Solnćna roža, Pirot, Mucka, Piskrovezar, Poljakinja, Već vrtnaric (ki so prodajale šopke za drućbo sv. Cirila in Metoda), Noć, Hrvatica, Blisk, Redovnice, Zima, Zvezda, Kranjica, Mavrica, Domini, Bebeji in druge fantastićne maske. Mej moškimi so bile zlasti originalne te-le maske: Lovec, Hrvata, već klovnov, Gorenjec, Penzizjonist, već vagabundov, varstveni organi, „Vabljenk“ v Praterju, prodajalec klobasice in skupina pariških ekscentristov. Zabava je bila najživahnejša, ter je trajal ples do 1/6. ure zjutraj. „Slavec“ je torej opravićeno lahko ponosen na letošnjo svojo maskarado.

— **Umrl** je dne 6. t. m. v Mokronogu gospod Franc Pence v starosti 67 let. Bil je obćespošćovan, ćislan in priljubljen, kar je tudi v popolni meri zaslućil, ker je vsakemu rad in vselej s sveti in dejanski pomagal. — Kot ugleden gospodar vedel si je precej pridobiti; skrbel je neizmerno za svoje, po njem bridko ųalujoće otroke, a ne samo za te, vsakemu daleć okrog bil je svetovalec in oće. Pridobil si je velike zasluće kot obćinski svetovalec, posebno pa pri tukajšnjem okrajnem cestnem odboru, kateremu je skoraj 18 let nepretrgoma naćeloval. Za vse te zasluće bil je o priliki petdesetletnice vladanja našega presvitlega vladarja z zlatim zaslućnim krićcem odlicovan. Najboljši dokaz, kako ga je vse ljubilo, kako vse po njem ųaluje, dal je njegov velićasten pogreb. Na stotine ljudi vseh stanov, od blizu in daleć, spremilo je prehitro prominulega k zadnjemu poćitku. Slišati je bilo le jeden glas: „Škoda, škoda ga je!“ Naj v miru poćiva! — V sredo, dne 8. svečana je umrl v Ribnici nadućitelj g. Joćef Raktelj; po dolgotrajni boleznij v 74. letu. Pogreb bode v petek, dne 10. sve

ćana. Pokojnik je bil brat vodje gosp. Fr. Raktelja. Naj v miru poćiva!

— **Finale plesa,** oziroma ćetvorke drušća kršćansko socijalnih ųeleznićarjev v Ljubljani — kateri je bil dne 6. janvarja v prostorih starega streljišća, — vršil se je dne 19. janvarja t. l. v prostorih slavnega c. kr. okrajnega kot kazenskega sodišća v Ljubljani, pred katerim je bil g. Anton P., odbornik te veselice in aranćer te ćudovite ćetvorke, v navadnem življenju pa diurnist pri jućni ųeleznici v Ljubljani, radi surovega ųaljenja nekega, pri tem plesu navzoćega gospoda na pet dni zavora in povrnitev vseh kazenskih stroćkov obsojen, ter je ta obsodba že tudi pravomoćna postala. — Omembe vredno je, da je obćni zbor zgoraj imenovanega drušća, dne 2. t. m., izvolil g. Antona P. namestnikom svojega tajnika, najbrć radi zgoraj omenjene zasluće.

— **Poroće.** V ponedeljek dne 6. t. m. poroćil se je gosp. Joćef Rudeć, grajšćak in enolog s Tolstegavrha pri Št. Jerneju, sin bivšega dećelnega poslance Karola Rudeća, z gospodićno Minko Globoćnikovo iz Ljubljane, bivšo ućiteljico v Št. Jerneju. — Poroćil se je gospod Karol Vrsto vćek, ces. kr. profesor v Mariboru, z gospodićno Pavlo Zwierćinovo iz Gradca. — Ćestitamo!

— **Poštni ples,** ki se je vršil vćeraj, je bil jako mnogoštevilno obiskan in tako zabaven, da malokateri tako. Poštni uslućbenci so lahko ponosni na ta uspeh.

— **Slov. bralno drušće v Kranju** priredi v svojih prostorih v nedeljo, dne 12. svečana t. l. maskarado. Začetek ob polu 9. uri zvečer. Vstopnina: Členom 20 kr., nećlenom 40 kr. za osebo; nekostumovani, izvzemši gardedame, plaćajo 20 kr. globe.

— **„Trųaški Sokol“** priredi v ponedeljek dne 13. t. m. v gledališću Armonija v Trstu sijajno maskarado.

— **Popravek za predpuš.** Z ozirom na cenjeni dopis iz Ribnice, z dne 7. t. m., usojam se „panati“ slavno urednišćvo na podlagi § 19. z naslednjim predpušnim popravkom: 1. Ni res, da je otvoril gospod Fran Rudesch z gospo sodnicio ples, ker se omenjena sploh ne nahajata v Ribnici; 2. Ni res, da je plesalo ćetvorko 19 parov, ker zbog vse „kumšćnosti“ vendar le tiće ćetvorke še nismo „stuhtali“; 3. Ni res, da bomo kupili za vdobljenih 400 kron novo brizgalno, ker nam za to svoto Doleńjevašćani niti lonćene ne narede in 4. konćno tudi ni res, da se nismo poleg vsega tega izvrstno zabavali, (ćesar, lojalno priznam, tudi trdili niste!) — Z najodličnejšim itd. — Urban.

— **Plizensko pivo.** Znano je, da je to pivo najbolj zdravo in tećno, da ga priporoćajo vsi zdravniki celo bolnikom itd. Tri pivovarne so do danes v Plznu — mej temi je najmlajša zadrućna — a najboljše pivo vari vendar le ta že zaradi tega, ker je popolnoma moderno urejena, ima najnovjeje, najboljše stroje, kar manjka obem ostalim. Mešćanska pivovarna je zvarila šele v dvajsetem letu toliko, kolikor je zvarila zadrućna v tretjem — to kaće dovolj že, kako pivo je ono iz zadrućne pivovarne. — Da se je posrećilo dobiti zastopstvo te pivovarne v Ljubljani, smo res lahko zadovoljni.

* **Preiskava proti profesorju Schenku.** Ćuje se, da je vsenćiliški senat na Dunaju zaćel z disciplinarno preiskavo proti vseućilićskemu profesorju dru. Schenku radi novinarske reklame, s katero je Schenk razširjal svojo teorijo o zaćetku in porodu moških in ųenskih otrok. Senat je dognal, da je bila ta reklama nesolidna.

* **Peš okoli sveta.** V Trstu je sprejel lastnik „hotela de la Ville“ dva potovalca zastonj na stanovanje. Brata sta zemljemerec Emerih in njegov mlajši brat, Štefan Seljan iz Karlovca. Zapustila sta svoj kraj 23. m. m. in sta prišla iz Reke v Trst. Iz Trsta pojdetja v Aleksandrijo, Aden, v srednjo Azijo, skozi Kitajsko, Japonsko in severno Ameriko, dokler ne prideta v Pariz, kar upata doseći v dveh letih. Uboga sta, nimata nić denarja in tudi noćeta prejemati miloććine. Preživljata se s predavanji na koncerti. Jezikov ume Emerik šest, mlajši pa znata na gosli svirati.

* **Ura in srće.** Ura naredi v jedni uri 17.160 udarcev, v jednom dnevu 411.840 in v jednom letu 150.424.560. Ćloveško srće pa v jednom dnevu le 5000 in v jednom letu pa 43.880.000 udarcev.

Telefonićna in brzojavna poroćila.

Dećelni zbori.

Dunaj 9. februvarja. Ministerski svet ima danes sejo, v kateri doloći, kdaj se sklićejo dećelni zbori.

Izmišljena vest.

Dunaj 9. februvarja. Poroćila „Grazers Tagblatta“, da se v ministerstvu znanjih del pripravljajo naćrt za federalistićno preuredbo drućave, je od konca do kraja popolnoma izmišljeno.

Poslanec Doblhammert.

Dunaj 9. februvarja. Iz Linca se poroća, da je umrl posl. Doblhammert v starosti 76 let. Pokojnik je bil od leta 1879. ćlen poslanske zbornice in je pripadal stranki nemških klerikalcev.

Ponosen ućitelj.

Lvov 9. februvarja. Ućitelj Bielećki je povodom svojega umirovljenja podeljeni mu srebrni zaslućni krićec odklonil in je to utemeljil s posebnim pismom, v katerem pravi: 1. Ako že drugi stanovi prezirljivo gledajo na ućiteljski stan, naj mu vsaj vlada izkazuje tićsto spošćovanje, katero zaslući; 2. Jaz sem 40 let slućil in se lahko primerjam generalu, ki je bil v 40 bitkah; 3. Moji tovariši so mi o mojem jubileju poklonili zlat prstan v dokaz spošćovanja. Z ozirom na vse to smatram srebrni zaslućni krićec za neprimerno odlikovanje za ljudskega ućitelja. (Op. ured.: Prav ima moć!) Bismarckov spomenik prepovedan.

Heb 9. februvarja. Okrajni glavari v Hebu je nameravali napraviti spomenika knezu Bismarcku prepovedati. Motiviral je prepoved s tem, da je spomin na Bismarcka neloćljiv od Bismarckovega delovanja kot drućavnik. Vzlje Bismarckovim zaslugam za Nemćijo in za Prusko je popolnoma neumestno, proslavljati Bismarcka v Avstriji na tako poseben naćin.

Ogerski parlament.

Budimpešta 9. februvarja. Zasedanje drućavnega zbora je preloćeno do dne 19. t. m. Pogajanja radi kompromisa se nadaljujejo.

Španski parlament.

Madrid 9. februvarja. Španski parlament je sklican na dan 20. februvarja.

Omadećevan.

(Povest iz Nizozemske.)
(Dalje.)

„Kdo je oni mladenić?“ se je splošno povpraševalo, a nihće ni vedel odgovora. Le raznovrstne skrivnostne opombe so šle od ust do ust. Pripovedovali so si, da ima dobrotnika, katerega še sam ne pozna. Konećno se je trdilo, da ga neki knez podpira. In vsak je tolmaćil po svoje.

Štefanija mu je ćestitala, in s krepkosti, katera se je je šele ta večer polastila, pristavila je: „Bi se li ne hoteli enkrat mojemu oćetu predstaviti?“

„To bi me presrećnega storilo,“ jo odgovoril, toda zdaj ne smem, ne morem. Upam pa, da pride ta dan kmalu.“

To je bilo vendar već ko ćudno. Zdaj je bila Štefanija v resnici razųaljena in drųala še je bolj rezervirano. Tudi to je prenašal mirno in moćato. Videti je bilo, kakor da bi res drugaće ne mogel.

Nekega večera sta se menila o Lohengrinu. Z antipatijo je govoril o znaćaju Elze Razumela ga je. Ne, ona ga ne bo „povpraševala“.

Globoko zamišljena je hodila okrog. Kaj ko bi zdaj oćetu rekla: „Ljubim moća, in on ljubi mene, sicer ne vem kdo da je, a verujem vanj, zaupam mu. Hoćem postati njegova, in akoravno bi bil dimnikar, s katerim me vedno draćite.“ Zakaj bi oće ne bil zadovoljen?

A vendar ji je bilo nekako tesno pri srcu. Kaj bi porekel Henrik? Kako strogo bi jo p gledal! In baron — kako bi se norćeval! Enkrat se ji je zdela stvar prav ćudovita, drugić zopet popolnoma naravna, akoravno romantićna.

Zdaj sta že skupaj pela. Ona se je doma vadila, in pevovodja, kateri se je za tenoristov glas posebno zanimal, je ų njima poskušal, kadar je bila vaja pevskega drušća konćana. Potem je najveć udov drušća v dvorani ostalo, in pevca sta ųela obilo pohvale. Sveda sta pela iz „Lohengrina“. Štefanija se je ćutila vzvićeno nad vsakdanjost; pred oćmi ji je bila podoba visoke device, katera umre v brezmejnj zaupnosti v moća svoje ljubezni. On je bil

Lebengrin, a ona ga neče nikdar vprašati, od kod da je in kaj da je. Njemu in sami sebi hoče večno, neomahljivo zvesta ostati.

Gospod tenorist je sanjari mnogokrat o sreči, če bi bila ona njegova, a omenil ni nikdar, kdaj in pod katerimi okoliščinami bi se to zgoditi moglo. To jo je strašilo, a vender je hotela ostati stanovitna.

(Dalje prih.)

Bratje Sokoli!

Dne 17. sivečana 1899 ob 8. uri zvečer

vršil se bodé vsled zahteve zadostnega števila članov letošnji

I. izvanredni občni zbor

na galeriji društvene telovadnice.

Vspored se pravočasno objavi.

K obilni udeležbi vabi z bratskimi

ODBOR.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 57.

Dr. pr. 919.

V petek, dne 10. februarja 1899.

Privikrat:

Trije pari črevljev.

Slika iz dunajskega življenja v treh delih, s predigro in s petjem. Spisal Karol Görlitz. Poslovenil Konrad Vodusek. Godbo zložil Milčicker. Režiser g. R. Inemann. Kapelnik g. H. Benisek.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pob. polka Leopolda II. št. 27.

V nedeljo, dne 12. februarja: „Rokovnjači“.

Zahvala.

Podpisano gasilno društvo v Škofjiloki si dovoljuje tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo vsem p. n. dobrotnikom, ki so z znatnimi prispevki ali z darovanjem krasnih dobrih pripomočkov, da je društvena veselica dne 22. prosinca 1899. l. uspela v vsakem oziru zares sijajno, ter ob enem prosil, da bi isti tudi v prihodnje prekoristnemu društvu ne odrekli gnotne podpore.

Na pomoč!

Prostovoljno gasilno društvo v Škofjiloki dne 4. sivečana 1899.

Friderik Kramer tajnik.

Ivan Debelak načelnik.

Meteorologično poročilo.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padečina v 24 urah
8.	9. zvečer	739.3	5.8 sl. jz.ahod	oblačno		
9.	7. s jutraj	739.3	6.3 sr. jz.ahod	oblačno		
10.	2. popol.	739.7	9.1 sr. jz.ahod	oblačno		

Srednja včerajšnja temperatura 6.1°, normala: -0.9°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah.	101	glid.	45	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101		25	
Avstrijska zlata renta	120		05	
Avstrijska krona renta 4%	102		10	
Ogerska zlata renta 4%	119		80	
Ogerska krona renta 4%	97		88	
Avstro-ogerske bančne delnice	913		—	
Kreditne delnice	362		25	
London vista	120		40	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		92 1/2	
20 mark	11		78	
20 frankov	9		58	
Italijanski bankovci	44		45	
C. kr. cekini	5		68	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Zahvala.

Vsem premnogim znancem, prijateljem in sorodnikom, zlasti prečastiti duhovščini, vsem tukajšnjim gg. uradnikom, vsem gg. darovalcem vencev, slav. gasilnemu društvu, bralnemu društvu v Mokronogu, okrajnemu cestnemu odboru in sploh vsem, ki so nas tolažili o bolešni in o nenadomestljivi izgubi, kakor tudi ob pogrebu našega preljubega očeta, gosпода

Franca Penca

izrekamo najsrčnejšo zahvalo. Bog plati!

Mokronog, dne 8. februarja 1899.

(269)

Rodbina Penca.

Pismonošo

ob enem slugo išče o. kr. poštni urad na Rakeku. (273-1)

V III. nadstropju ležeče

stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje, podstrešne shrambe in jedne drvarnice,

odda se s 1. majem 1899

v hiši Krojaške ulice št. 1 pod jako ugodnimi pogoji.

Natančnejša pojasnila dajo se ondi v gostilni „Pri luni“.

(262-2)

Čas. kr. avstrijske države železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Praga do Trbiča. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; des. Selthal, Anns, Solnograd; des. Klein-Raßing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj obojni vlak v Trbič, Portabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; des. Selthal v Solnograd; des. Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 5 m. dopoldne obojni vlak v Trbič, Portabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; des. Selthal v Solnograd, Land-Gastein, Zell ob Jeseru, Insmot, Bregenz, Car. h. Geneva, Paris, des. Klein-Raßing v Steyr, Linc, Budejovica, Pilsen, Marijice vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Praga v Novo mesto in v Kečevje. Metani vlaki: Ob 6. uri 15 m. s jutraj, ob 12. uri 15 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. s večer. — Prihod v Ljubljano j. k. Praga iz Trbiča. Ob 5. uri 46 m. s jutraj obojni vlak na Dunaj via Amstetten, in Lipakega, Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pilsna, Budejovica, Solnograda, Linc, Steyra, Parisa, Geneva, Curia, Bregenza, Insmota, Zella ob Jeseru, Land-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linc, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. s večer obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga in Novo mesto in Kečevje. Metani vlaki: Ob 8. uri 19 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. s večer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. s jutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Juan Rianzani

c. kr. poštni asistent

Mimi Rianzani rojena Del-Linz

poročena.

Trst

dne 8. sivečana 1899.

Kruševje

(264)

Uljudno naznanjam, da sem v zvezi z drugimi gospodi

banko v Ljubljani

za slovenske pokrajine

in se priporočam v posredovanje vseh bančnih in borskih opravil, nakup in prodajo srečk, pupilarno varnih državnih in drugih vrednostnih listin po dnevnem kurzu.

Nakazila plačil na vsa večja mesta, inkaso menic in nakaznic, eskompt bančnih menic in otvoritev giro-konto (tekoči račun), obresti od dne do dne po 3%, za 10 dni, 3 1/2%, za 20, 4%, za 30 dni, 4 1/2%, za 3 mesece.

Z velespoštovanjem

(270-1)

Maks Veršec

bančna pisarna, Šelenburgove ulice št. 3.

Zahvale.

Spoštovani gospodi!

Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prehladu. Perahiti sem jedne stot. enice trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prehlad skore prestala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice vašega izvrstnega trpotčevega soka in 3 saveja čaja proti kašlju.

Z velespoštovanjem

V Divači, 19. oktobra 1897.

Vaš zahvalni

Jakob Suppan.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), ki tako izvrstno deluje proti kašlju, prehladu, hripavosti, teškemu dihanju in proti starim boleznim, dobiva se vedno več v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg 20.

Naj vsakdo pazi na sašitni znak, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena 1 stekl. švedskih krepilnih kapljic s točnim navodilom 80 novč.

Trpotčevim sokom je dobro rahiti tudi goraki čaj proti kašlju.

Cena 1 saveja gorskega čaja proti kašlju s točnim navodilom 35 novč.

Jedno in drugo pošilja se vsaki dan po poštnejem porzetju. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kitičico prilačuni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Conjemi gospod lekarničar!

Pred kratkim časom naredil sem pri Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic; iste so meni in mojim znancem tako dobro delovale, da se moram Vam na tem dobrem zdravilu najtepleje zahvaliti. Inve-lite mi za moje znance 3 tri steklenice po 80 novč. s poštnejm povzetjem poslali.

Medruš, 26. maja 1898.

S spoštovanjem

Vid Šanič.

Prave švedske krepilne kapljice delujejo izvrstno proti vsem boleznim, popravljajo prebavo, čistijo kri, okrepijo želodec. Te kapljice oskravijo vse bolezni šledca in črev, a dobi se dober tek.

Paziti je treba na sašitni znak, ker samo one švedske krepilne kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena 1 stekl. švedskih krepilnih kapljic s točnim navodilom 80 novč.

Pošilja se vsaki dan s poštnejm povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kitičico prilačuni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Narobe, ki iznašajo 5 glid.

In voč, se pošilja franko.

Zahvale.

Velespoštovani gospodi!

Moja žena ležala je tri mesece vsled trganja in kostih. Čim je začela upotrebljavati vaše „masilo proti kostiboli“, vstala je tretji dan, danes pa, hvala bodi Bogu, hodi. Zahvaljujem se Vam za to izvrstno masilo, ostajam

V Stremcu pri Štobici, d. 22. aprila 1898.

sluga pokoren

Matko Linički.

Masilo proti kostiboli (Eliuol) je jako dobro zdravilo proti trganju in kulanju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v kričah, proti prehladu pri prepihu i. t. d. Masilo ojači imunske sile, ter krepí starce, kateri trpe na slabosti nog.

Vaša steklenica mora biti previdena s sašitnim znakom, to je s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo one masilo je iz moje lekarne, ki nosi ta sašitni znak.

Cena jedni steklenici masila proti kostiboli s točnim navodilom 75 novč.

Vsači dan se razpošilja s poštnejm povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kitičico prilačuni 30 novč.

(1888-19)

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Kovaška in ključarska delavnica

v Nušakovi vojašnici se oddasta s 1. majnikom t. l. (260-2)

Več se izve na Rimski cesti št. 12.

Posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 (265)

Išče kočija ob jednom jednega klapa, je lahko oženjen, jako dobro mesto; boljše kuharice na Ljubljano; godnega čuvaja na Goranjsko, oženjen ima prednost.

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka

Nepotrebno iskati! (21-32)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivati to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata.

1 kilo fine kave (Santos Prime po glid. 1.-

1 steklenica pristnega Jamnita ruma 0.50

1 dekna pristnega Peco-Bouchong-čaja 0.08

1 pudica prave angleške carske melande 0.50

1 steklenica pristnega šnega konjaka 1.40

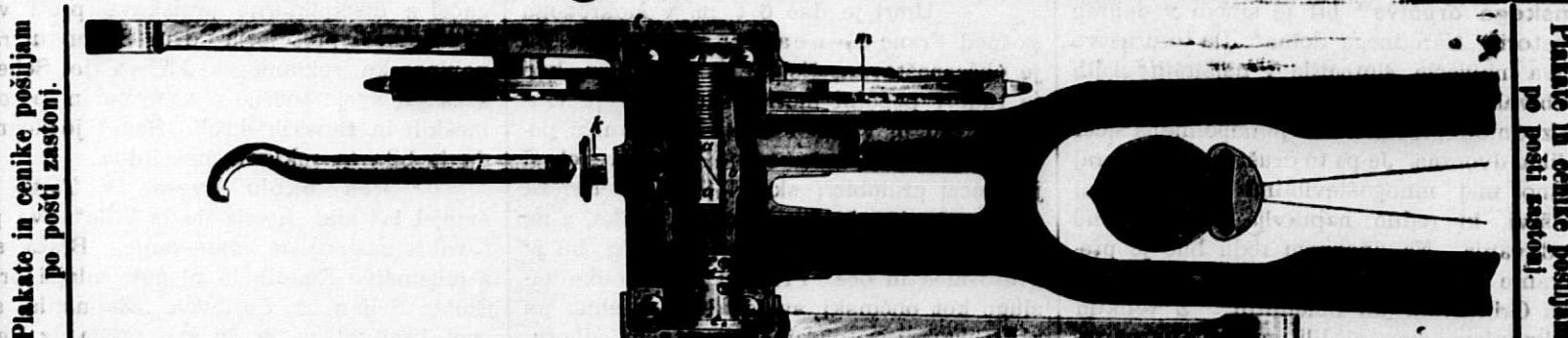
Izvor tekmoval!

Največja zaloga bicikljev v Ljubljani.

Fr. Čuden

Najfinejši in najcenejši šivalni stroji.

Puch-Styria model 1899

ima velikansko prednost v tem, ker nova, v podobi razvidna znamenita iznajdba omogoča mnogo lažji tek, kakeršnega ne doseže noben drug zistem.

Četudi so bila ravno Puch-Styria-kolesa tudi doslej izmed najboljših, bodo v bodoče vsled omenjene iznajdbe mnogo nadkrilila vse druge zisteme, bodo vsekako nedosegljiva. Daje se za njih dobroto najsolidnejše, neomejeno jamstvo.

Šola za pouk v vozarenju je na razpolago. — Mehanična delavnica.

na novo urejena, je v najboljšem redu. Popravila prevzemajo se v prodajalnici na Mestnem trgu, nasproti mestni hiši, kjer je tudi zaloga bicikljev.

Z vsem spoštovanjem

FR. ČUDEN, urar in trgovec s Puch-Styria in Helical-kolesi ter s šivalnimi stroji

v Ljubljani, na Mestnem trgu, nasproti rotovžu.

(148-5)